

Podnikový sektor: málo optimismu

Author: SF / pb | Published: 02.02.2009

Výsledky průzkumu PwC byly zveřejněny na posledním Světovém ekonomickém fóru v Davosu ve Švýcarsku. V rámci průzkumu bylo v posledním čtvrtletí minulého roku osloveno celkem 1 124 generálních ředitelů společností z 50 zemí celého světa. Celkem 500 z nich reprezentovali představitelé evropských firem (včetně České republiky), další respondenti byli z Asie, Tichomoří, Latinské a Severní Ameriky, když průzkum probíhal i na Středním východě a v Africe. Přitom nedostatek optimismu projevoval podnikový management ve všech regionech a na všech úrovních hospodářského rozvoje, navíc bez rozdílů podle sektorů. Pouhých 15 % generálních ředitelů v Severní Americe a 15 % ředitelů v západní Evropě očekává ekonomický růst během tohoto roku. Ve střední a východní Evropě jich je 21 % stejně jako v Latinské Americe, když Asie a Tichomoří projevují trochu více důvěry v budoucnost - tady v budoucí růst věří 31 % dotazovaných.

Špatné tři roky?

Světové firemní špičky jsou pesimistické i stran dlouhodobých výhledů - většina předpovídá jen pomalé zlepšování situace. Pouhých 34 % respondentů věří v růst zisků v příštích třech letech, oproti 42 % v loňském roce, kdy se teprve začínaly ukazovat dopady úvěrové krize na světovou ekonomiku. Zhoršující se náladu ukázaly i měnící se výsledky během průběhu průzkumu (od září do listopadu 2008), které se postupně zhoršovaly v souvislosti se zveřejňováním nových negativních zpráv. „Rychlost a intenzita recese se podepsala na psychice podnikatelských špiček a vyvolala globální krizi podnikatelské důvěry,“ komentoval výsledky průzkumu Samuel A. DiPiazza Jr., generální ředitel PwC, když zároveň poukázal na to, že respondenti se momentálně nejvíce obávají o přežití svých společností: „Dokonce i rychle se rozvíjející ekonomiky se potýkají s problémy úvěrového zabezpečení, s pomalými kapitálovými trhy a kolabující poptávkou.“ Jiří Moser z PwC ČR k tomu dodává: „V České republice ohledně možných dopadů krize donedávna vládl optimismus. Dnes se již ovšem zdá, že ačkoli bude ekonomika zasažena se zpožděním, globální nálady i problémy se v roce 2009 plně přenesou i do Česka.“

Největší hrozby

Účastníci průzkumu považují za největší hrozbu pro své podnikání dopady recese na hlavní světové ekonomiky (85 % respondentů). Mezi ostatní citované hrozby se zařadily nefunkční kapitálové trhy (72 % respondentů), nadměrná státní regulace ekonomiky (55 %), zvyšující se ceny energií (50 %) a slabá dostupnost kvalifikovaného personálu (46 %).

Generální ředitelé očekávají, že celosvětová bankovní krize bude mít rozsáhlý dopad na společnosti ve všech zeměpisných oblastech a podnikatelských oborech. Téměř 70 % respondentů uvedlo, že úvěrová krize bude mít na jejich společnost přímé dopady. Z toho téměř 80 % společností se už nyní potýká s vyššími náklady na financování a téměř 70 % z nich uvedlo, že v důsledku toho odloží plánované investice. Bankovní krize přitom údajně nejvíce postihne samotné bankovníctví, veřejné služby, stavebnictví, zábavní a automobilový průmysl.

Priorita: personalistika

Nehledě na vážnost momentální ekonomické situace, podnikový management v celém světě se i nadále zabývá dlouhodobými potřebami svých společností, zejména personálními otázkami. Jednou z jejich zásadních obav je nebezpečí nedostatku talentovaných pracovníků - proto pouze 26 % společností uvedlo, že plánují snižovat početní stavy svých zaměstnanců, zatímco 35 % je hodlá držet na stejné úrovni.

Nábor a stabilizace kvalitních pracovních sil považuje za jednu z hlavních priorit většina generálních ředitelů. Téměř 70 % jich uvedlo, že se potýkají s problémem nedostatku kvalifikovaných zájemců o práci. Mezi dalšími citovanými personálními problémy byly integrace nových zaměstnanců, vytváření atraktivních kariérních postupů a soupeření o talentované zaměstnance v rámci sektoru, ve kterém působí. Jako odpovědi na tyto problémy společnosti připravují vytváření flexibilnějšího pracovního prostředí, přesuny klíčových zaměstnanců a jejich účast na společenských aktivitách. V těchto souvislostech stojí za zmínku, že takřka polovina respondentů z deficitu kvalifikovaných pracovních sil viní vlády, respektive státní instituce. Stejně tak si 38 % dotazovaných myslí, že stát by měl více udělat i pro rozvoj dopravní infrastruktury. Ekonomickou roli státu však podniková sféra nepřeceňuje: 55 % respondentů se obává nadměrné státní regulace jako překážky ekonomického růstu.

Cesty z recese

Oslovení generální ředitelé spatřují největší potenciál pro růst podnikání především v získání většího podílu na svých stávajících trzích (37%), expanzi na nové trhy (17 %) a v rozvoji nových produktů a služeb (17 %). Podstatně stoupl podíl respondentů, kteří se domnívají, že podniky se společnou majetkovou účastí (joint ventures) budou hrát v plánech na expanzi do zahraničí větší roli než fúze a akvizice. Tento trend je obzvláště patrný v západní Evropě a v Latinské Americe. V tom se pravděpodobně odráží nižší náklady a rizika spojená s joint ventures a stoupající popularita vzájemné spolupráce na zahraničních trzích. Celkový objem fúzí a akvizic také v poslední době poklesl - pouhých 20 % dotázaných uvedlo, že v posledním roce uskutečnili takovou transakci, přitom tento pokles byl nejmarkantnější v rozvíjejících se ekonomikách Asie a východní Evropy. Mezi nejčastěji citované obavy generálních ředitelů zvažujících fúze či akvizice patřily kulturní rozdíly, nepředvídané náklady a nejistota stran dosažení maximální hodnoty transakce.

02.02.2009 08:00, SF / pb